

Oświadczenie złożone
przez senator Dorotę Arciszewską-Mielewczyk
na 40. posiedzeniu Senatu
w dniu 23 września 2009 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska

Szanowny Panie Premierze!

Z nadzieją przyjąłam inicjatywę organizacji polonijnych w Niemczech, które w swoim liście do pani kanclerz Angeli Merkel wystąpiły o przyznanie niemieckiej Polonii statusu mniejszości narodowej. Sytuacja, w której zamieszkujący w Niemczech Polacy nie są traktowani jak pełnoprawna mniejszość narodowa, stanowi bezpośrednią kontynuację sytuacji powstałej w wyniku dekretu nazistowskich Niemiec z 1940 roku. Uważam za niedopuszczalne, aby w siedemdziesiąt lat od wybuchu II wojny światowej tak ważny obszar stosunków polsko-niemieckich był regulowany w duchu dokumentu, pod którym widnieje podpis Hermanna Goeringa.

Omawiana sprawa została niestety zaniedbana w trakcie negocjacji nad traktatem dobrosąsiedzkim z 1991 roku, w wyniku czego w tym oficjalnym dokumencie członkowie mniejszości polskiej w Niemczech zostali określani jako „obywatele niemieccy polskiego pochodzenia”. Tym samym traktat międzynarodowy, pod którym widnieją podpisy przedstawicieli władz Rzeczypospolitej Polskiej, usankcjonował niesprawiedliwy status mniejszości polskiej w Niemczech. Uważam, iż nadszedł najwyższy czas, aby zmienić ten stan rzeczy.

Pragnę zwrócić uwagę Pana Premiera na fakt, iż w omawianej sytuacji naruszona została podstawowa zasada stosunków międzynarodowych: zasada wzajemności. Mniejszość polska w Niemczech nie tylko nie cieszy się przywilejami analogicznymi do przywilejów mniejszości niemieckiej w Polsce, ale w ogóle nie jest uznawana za pełnoprawną mniejszość narodową. W tym kontekście należy ocenić ostatnią inicjatywę organizacji polonijnych w Niemczech za słuszną i niezwykle istotną. Konieczne jest jej poparcie przez polskie czynniki rządowe. Proszę o odpowiedź, jakie kroki planuje podjąć rząd polski w celu poparcia owych postulatów. W szczególności proszę o informację, na jakim szczeblu i w jaki sposób sprawa ta będzie analizowana przez polskie służby dyplomatyczne.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę Pana Premiera, iż należałoby rozważyć renegocjację traktatu dobrosąsiedzkiego z Republiką Federalną Niemiec w aspekcie statusu mniejszości polskiej w Niemczech.

Uważam, iż w razie braku woli ze strony rządu Niemiec do załatwienia tej sprawy w formie renegocjacji traktatu lub wiążących wewnętrznych aktów prawnych republiki federalnej, strona polska ma pełne prawo do zastosowania zasady wzajemności stosunków, to znaczy do odebrania przywilejów mniejszości niemieckiej w Polsce, które nie mają ekwiwalentu wśród uprawnień mniejszości polskiej w Niemczech. Apeluję o stworzenie projektów rozwiązań legislacyjnych, które byłyby gotowe do szybkiego wprowadzenia w życie w razie negatywnego stanowiska strony niemieckiej. Jednocześnie już samo prowadzenie prac przygotowawczych pozwoli na demonstrację znaczenia przypisywanego sprawie i zdecydowanej postawy strony polskiej, co wzmocni naszą pozycję negocjacyjną.

Mam nadzieję, iż Pan Premier bez zbędnej zwłoki podejmie decyzje prowadzące do szybkiego i pomyślnego rozwiązania problemu statusu prawnego mniejszości polskiej w Niemczech.

Z wyrazami szacunku
Dorota Arciszewska-Mielewczyk